

cb
Bibliotheek
Proefstation
Naaldwijk

A
06
E
38

Proefstation voor de Groenten- en Fruitteelt onder Glas te Naaldwijk.

Bibl.

Rassenproeven met ijsbergsla (herfst 1976 en voorjaar 1977)

BIBLIOTHEEK
PROEFSTATION voor de GROENTEN- en
FRUITTEELT onder GLAS te NAALDWIJK

H.G.A. van Esch

Naaldwijk, mei 1977

Intern verslag no. 34

2227888

A
06
E
38

06220:16

Stamboek nr.

Inhoud.

	pag.
1. Samenvatting	1
2. Inleiding	1
3. Doel	1
4. Herfstteelt	1
4.1 Opzet	1
4.2 Resultaten	2
5. Voorjaarsteelt	4
5.1 Opzet	4
5.2 Resultaten	4
5.3 Raseigenschappen	6
6. Discussie	7

1. Samenvatting.

In het voorjaar van 1976 is het ras Cristallo als beste ijsbergsla-ras naar voren gekomen. In de herfst van 1976 en het voorjaar van 1977 zijn weer enkele rasvergelijkingen opgezet. De resultaten in de herfst vielen tegen. Enkele rassen gingen vroegtijdig schieten. Vrijwel alle rassen hadden veel aanslag en een (te) laag kropgewicht. In de voorjaarsteelt was de sla kwalitatief erg goed. Van de 9 rassen hebben drie rassen een goede beoordeling gekregen. De rassen A en B worden al op praktijkschaal geteeld. Ras D kan proefsgewas worden aanbevolen.

2. Inleiding.

Al enkele jaren vindt er op het Proefstation te Naaldwijk en diverse proeftuinen rassen-onderzoek plaats bij ijsbergsla. In het voorjaar van 1976 kwam het ras CV (Cristallo) als beste uit de proeven. In het voorjaar van 1977 is dit ras op beperkte schaal (2 ha) in de praktijk aangeplant. De rassen voor de teelt onder glas moeten aan de volgende eisen kunnen voldoen:

- 1) vaste krop
- 2) zo weinig mogelijk omblad
- 3) hoge groeisnelheid
- 4) kompakte groeiwijze (minimaal 13 planten per m²)
- 5) sterk tegen rand en aanslag.

3. Doel.

Vergelijking van een aantal ijsbergslarassen in een herfst- en een voorjaarsteelt.

4. Herfstteelt.

4.1. Opzet.

In de herfstteelt zijn 8 rassen in 3 herhalingen opgenomen.

Zaaidatum : 10 augustus 1976

Plantdatum : 31 augustus 1976

Oogstdatum : 21 oktober 1976

Plantdichtheid: 12 planten per m².

4.2. Resultaten.

In tabel 1 is een overzicht gegeven van de belangrijkste waarnemingen tijdens de teelt en bij de oogst.

Ras- code	Opmerkingen op 30/9/76	Opmerkingen op 18/10/76	Opmerkingen op 21/10/76	Gewicht (1)	Krop- ombladverhouding (2)	Gebruikswaarde
A	late kropvor- ming	krop nog los, aanslag heterogeen	veel aanslag	21,5	1,5 : 1	slecht
B	late kropvor- ming	veel omblad, krop los aanslag	veel aanslag	24,1	1,5 : 1	vrij slecht
C	vroege krop- vorming	vroeg kroppend	wat aanslag	27,2	1,9 : 1	matig
D	erg late kropvorming	zeer laat kroppend	vrijwel geen aanslag	27,2	2,1 : 1	vrij slecht
E	te wild	shot	100 % shot	-	-	zeer slecht
F	(te) wild	shot, aanslag	100 % shot	-	-	zeer slecht
G	late krop- vorming	aanslag, weinig omblad	veel aanslag	28,4	2,2 : 1	slecht
H	erg late kropvorming	krop nog wat los en vrij laat, randje	veel aanslag	22,9	1,1 : 1	vrij slecht

Tabel 1: Teelt- en oogstwaarnemingen van rassenproef ijsbergsla (herfst 1976) op 3 data.

Legenda:

(1) Kropgewicht in kg/100 stuks; krop met 3 à 4 ombladeren geoogst.

(2) De verhouding kropgewicht (zie 1) en de hoeveelheid ombladeren.

Uit tabel 1 blijkt dat ras C matig heeft voldaan; hoewel het kropgewicht nog laag is. De overige rassen zijn voor de herfstteelt minder geschikt.

5. Voorjaarsteelt.

5.1 Opzet.

In de voorjaarsteelt zijn 9 rassen in 2 teelten telkens in 2 herhalingen opgenomen. Vanaf oppotten tot uitplanten zijn de planten bijbelicht ($\pm 100 \text{ W/m}^2$).

	Teelt 1	Teelt 2
Zaaidatum	14 januari	10 februari
Plantdatum	18 februari 1977	9 maart 1977
Oogstdatum	25 april 1977	4 mei 1977
Plantdichtheid	13,3 planten per m ²	13,3 pl/m ²

5.2. Resultaten.

In tabel 2 is een overzicht gegeven van de belangrijkste waarnemingen tijdens de teelt en bij de oogst.

Ras code	Plantdatum 18/2/1977		Plantdatum 9/3/1977				
	Opmerkingen op 13/4/1977	Gewicht (1) op 25/4/1977	Krop- omblad- verhouding (2) op 25/4/1977	Gewicht (1) op 4/5/1977	Krop- omblad- verhouding (2) op 4/5/1977	Bolgewicht (3) op 4/5/1977	Bol- omblad (4) verhouding op 4/5/1977
A	begint wat te kroppen	53,5	5,1 : 1	47,4	3,7 : 1	25,8	1,2 : 1
B	gaat kroppen	54,2	4,2 : 1	51,3	3,3 : 1	33,3	1,1 : 1
C	vrij sterk krop- pend, krop zacht	59,2	4,2 : 1	59,1	3,4 : 1	33,3	1,4 : 1
D	eironde krop kropt goed	58,7	5,2 : 1	59,3	4,9 : 1	25,0	2,2 : 1
E	begin goed te kroppen	53,1	6,5 : 1	49,0	4,9 : 1	28,3	1,1 : 1
F	wat heterogenee kropvorming	52,4	3,7 : 1	53,4	2,9 : 1	21,3	1,5 : 1
G	dik, stug blad redelijk kropper	48,8	4,7 : 1	48,2	3,2 : 1	31,7	1,0 : 1
H	te wild	54,4	4,1 : 1	52,6	4,4 : 1	23,3	1,6 : 1
I	erg uniform, late kropper	55,1	3,8 : 1	45,7	3,5 : 1	35,3	0,8 : 1

Tabel 1: Teelt- en oogstwaarnemingen van rassenproef ijsbergsla (geoogst 25/4 en 4/5/1977).

Legenda:

- (1) Gewicht in kg/100 stuks; krop met 3 à 4 ombladeren geoogst
- (2) De verhouding kropgewicht (zie (1)) en de hoeveelheid ombladeren
- (3) Gewicht in kg/100 stuks; alleen de bol geoogst (gemiddelde van 3 kroppen)
- (4) De verhouding bolgewicht (zie (3)) en de totale hoeveelheid ombladeren.

5.3. Raseigenschappen.

In deze paragraaf zullen de belangrijkste waarnemingen bij de oogst op 25 april en 4 mei 1977 per ras worden weergegeven.

Ras A:

Gevoelig voor droogrand, nogal wat omblad, vaste krop, iets aanslaggevoelig, goed gesloten onderkant, zeer weinig ingesneden blad. Ras A heeft goed voldaan. De sla lijkt wat meer op botersla dan op ijsbergsla.

Ras B:

Weinig droogrand, nogal wat omblad, iets aanslaggevoelig, gesloten onderkant, goede vaste krop, enkele afwijkende planten. Ras B heeft goed voldaan. Het kropmodel is mooi.

Ras C:

Vrij gevoelig voor droogrand, nogal wat omblad, krop vrij los, krop bol- tot eirond, vrijwel geen aanslag, bladrand weinig ingesneden, frisgroene kleur, onderkant iets graterig. Dit ras heeft redelijk goed voldaan.

Ras D:

Gevoelig voor droogrand, nogal wat omblad, krop zeer vast, weinig aanslag, krop wat eirond, fris groene kleur, bladrand weinig ingesneden, zeer goed gesloten onderkant. Dit ras heeft zeer goed voldaan.

Ras E:

Erg gevoelig voor droogrand, weinig omblad, vaste krop, geen aanslag, wat groot snijvlak, bladrand weinig ingesneden, de toppen van de bladeren worden snel geel. Waarschijnlijk moet dit ras - door de kompakte groeiwijze - eerder worden geoogst, goed gesloten onderkant.

Ras E heeft redelijk voldaan.

Ras F:

Weinig gevoelig voor droogrand, veel omblad, vaste tot zeer vaste kroppen, weinig aanslaggevoelig, bladrand weinig ingesneden, de toppen van de bladeren verkleuren vrij snel, veel bruine nerven, onderkant zeer graterig.

Ras F heeft slecht voldaan.

Ras G:

Droograndgevoelig, nogal wat omblad, krop vast, gevoelig voor aanslag, wat grofnervige onderkant, nogal doffe kleur.

Ras G heeft matig voldaan.

Ras H:

Vrij gevoelig voor droogrand, teveel omblad, kropvorming erg heterogeen, kroppen te puntig, geen aanslag.

Ras H heeft slecht voldaan.

Ras I:

Weinig gevoelig voor droogrand, iets aanslag, veel omblad, blad zeer bros, krop vrij los, goed gesloten maar wat grove onderkant.

Ras I heeft matig voldaan.

6. Discussie.

De resultaten in de herfst vielen tegen. Enkele rassen gingen vroegtijdig schieten, andere hadden veel aanslag. Het kropgewicht was erg laag. Slechts één ras heeft redelijk goed voldaan. Gezien het huidige rassenassortiment en de ervaringen lijkt een herfstteelt van ijsbergsla momenteel nog geen haalbare zaak.

De resultaten in het voorjaar waren veel beter. De sla woog op 25 april (vrij laat geoogst!) tussen de 500 en 600 gram. De tweede proef werd 4 mei geoogst. Toen variëerde het kropgewicht

van + 450-600 gram. In tegenstelling tot vorig jaar werden ook bij dezelfde rassen nu veel hogere krop-ombladverhoudingen gevonden. Dit duidt op een verbetering van het rassenassortiment en de teelttechniek. Drie rassen hebben goed tot zeer goed voldaan. Met de rassen A en B is al veel ervaring in de praktijk opgedaan. Deze rassen zijn daarom zonder meer aanbevelenswaardig. Oogsten tot begin mei: ras B; oogsten vanaf 1 mei: ras A (traagschietend). Ras D heeft zeer goed voldaan maar hiermee zijn nog geen praktijk-ervaringen opgedaan. Daarom verdient het aanbeveling om ras D proefsgewijs uit te planten.

Gezien het gunstige prijsniveau, vooral in de maand april, is het gewenst om naar verdere oogstvervroeging te streven.